

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА  
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ  
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки  
Рівненського державного гуманітарного університету

**Випуск 9 (52)**

Заснований в 1996 році

Рівне – 2014

**ББК 74.20**

**О - 59**

**УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379**

**Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.**

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 9 (52). — Рівне: РДГУ, 2014. — 216 с.

Збірник наукових праць містить статті за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасної дидактики в контексті вимог інформаційного суспільства», проведеної в Рівненському державному гуманітарному університеті 17-18 жовтня 2013 р., із загальнодидактичних проблем, використання особистісно-зорієнтованого і компетентнісного підходів, інформаційно-комунікаційних та інтерактивних технологій, зарубіжного досвіду у підготовці фахівців різних напрямів.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, викладачів та студентів вищих і професійно-технічних навчальних закладів.

#### **РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:**

##### **Головний редактор:**

**Пальчевський Степан Сергійович** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

##### **Заступник головного редактора:**

**Янцур Микола Сергійович** – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

#### **ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:**

**Бех Іван Дмитрович** – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

**Безкорвайна Ольга Володимирівна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Вербець Владислав Володимирович** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Воробійов Анатолій Миколайович** – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Дем'янчук Анатолій Степанович** – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

**Карпенчук Світлана Григорівна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Коваль Ганна Петрівна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Литвиненко Світлана Анатоліївна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Лісова Світлана Валеріївна** – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Малафійк Іван Васильович** – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Павелків Роман Володимирович** – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Петренко Оксана Борисівна** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Поніманська Тамара Іллівна** – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Руденко Володимир Миколайович** – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

**Тищук Віталій Іванович** – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

**Ямницький Вадим Маркович** – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 8 від 28.03.2014 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

передавання, подання повідомлень і даних, суттєво впливають на весь соціум і процеси в ньому. Це спричиняє як прямий вплив на зміст освіти, (рівень науково-технічних досягнень), так і опосередкований, (виникнення нового стилю і якості життя). У цьому полягає один з аспектів гуманізації освіти, пов'язаний із забезпеченням людині можливості впевнено почувати себе в умовах високого динамізму суспільних і соціально-економічних процесів, необхідності постійного приведення власного освітнього і культурного рівня у відповідність до швидкого розвитку науки і техніки, виробництва і сфери обслуговування, еволюції соціальних структур і стосунків у інформаційному суспільстві.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Гуревич Р.С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях: навч. посіб. для студ. педагог. ВНЗ і слухачів інституту післядипл. освіти. / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія. – К.: “Освіта України”. – 2006. – 390 с.
2. Дубов В.Д. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналітична доповідь / Д.В.Дубов, О.А.Ожеван, С.Л.Гнатюк. – К.: НІСД. – 2010. – 64 с.
3. Морська Л.І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: навчальний посібник / Л.І. Морська. – Тернопіль: Астон, 2008. – 256 с.
4. Роберт И.В. современные информационные технологии в образовании: дидактические проблемы, перспективы использования. / И.В. Роберт. – М.: Школа-Пресс, 1994. – 205 с.
5. Украина в Топ-10 по объему Интернет-аудитории в Европе [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mediabusiness.com.ua/content/view/18573/42>. – Назва з екрану.

#### **Н.Е. ДМИТРЕНКО. ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-ТЕЛЕКОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ИНТЕГРАЦИИ ОБУЧЕНИЯ В ИНФОРМАЦИОННОМ ОБЩЕСТВЕ**

*Резюме.* В статье рассматривается проблема применения информационно-телекоммуникационных технологий в процессе интеграции обучения в информационном обществе. Автором раскрываются основные направления использования информационно-телекоммуникационных технологий в образовании, а определены основные показатели уровня образовательной информативности внешнего окружения образовательного пространства.

*Ключевые слова:* информационно-телекоммуникационные технологии, модернизация образования, информационное общество, образовательная информативность.

#### **N.Y. DMITRENKO. APPLICATION OF INFORMATIVE AND TELECOMMUNICATION TECHNOLOGIES IN PROCESS OF INTEGRATION OF EDUCATION IN INFORMATIVE SOCIETY**

*The summary.* In the article the problem of application of informative and telecommunication technologies in the process of integration of education in informative society is examined. The basic directions of the use of informative and telecommunication technologies in education are opened up and basic indexes of the level of educational informativeness of external surroundings of educational space are defined too.

*Key words:* informative and telecommunication technologies, modernization of education, informative society, educational informativeness.

Одержано редакцією 13.01.2014 р.

УДК: 378. 147: [373. 3. 016: 51(07)]

Е.О. СІЛКОВА

#### **ЗАСТОСУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

*Резюме.* У статті розглядаються аспекти використання індивідуальних навчально-дослідних завдань при організації самостійної роботи студентів у процесі вивчення методики викладання математики у початковій школі.

*Ключові слова:* самостійна робота, індивідуальні навчально-дослідні завдання, методико-математична підготовка, кредитно-трансферна система організації навчального процесу.

**Постановка проблеми.** У законі України „Про загальну середню освіту” відзначається, що початкова освіта – невід’ємна складова частина загальної середньої освіти, основними завданнями якої є оволодіння учнями основами наукових знань, що стануть базою для подальшого вивчення окремих предметів; виховання національної самосвідомості, формування творчої особистості. Майбутні вчителі початкових класів повинні бути готовими до виконання поставленої мети у процесі своєї майбутньої професійної діяльності.

Тому студентам спеціальності „Початкова освіта” необхідно досконало опанувати теоретико-методичні основи курсу методика викладання математики у початкових класах так, щоб забезпечити засвоєння знань, які б дали можливість не тільки безпосередньо їх застосовувати, але й сформувані здатність до самостійного пошуку і засвоєння нових досягнень психолого-педагогічної науки. Саме такий підхід дає запровадження у вищих навчальних закладах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу [1]. Вона спрямовує на самостійність у здобутті знань, передбачає оволодіння складними вміннями і навичками бачити мету та зміст роботи, організувати власну самоосвіту, вміння по-новому підходити до вирішення

індивідуальних завдань спрямованих на пізнавальну і розумову активність, здатність до творчості і навчально-дослідного пошуку [4].

**Аналіз останніх досліджень.** Проблемам самостійної роботи студентів присвячені дослідження українських вчених Алексюка А.М., Бондаря В.І., Козакова В.А., Мороза О.Г., Слєпкань З.І. та інших. Вони справедливо вважали, що саме самостійна робота студентів, підходи до якої потребують суттєвих змін, має стати важливим компонентом процесу професійної підготовки майбутніх фахівців. Різноманітні аспекти проблеми самостійної роботи у педагогічному процесі розглядали Г.М.Алов, В.І.Бондар, Ю.К.Бабанський, В.В.Давидов та ін.; питання організації самостійної роботи студентів у вузі вивчали В.П.Беспалько, Н.Г.Грекова, І.Д. Клегеріс. У той самий час, в умовах кредитно-трансферної системи навчання та особистісної орієнтації освіти потрібна нова концептуальна модель організації самостійної роботи майбутніх вчителів початкових класів у процесі їх методичної підготовки.

Одним із засобів організації цілеспрямованої і систематичної роботи над розвитком студентів, формуванням професійних компетентностей у процесі вивчення курсу методики викладання математики є індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ). Виконуючи їх, студенти оволодівають новими математичними знаннями, прийомами активізації розумової діяльності, закріплюють і вдосконалюють уміння та навички. Самостійна діяльність студентів при виконанні індивідуальних завдань – явище складне і багатогранне. Вирішувати це завдання на практиці, коли виникає необхідність враховувати вікові особливості та можливості студентів, їх загальноосвітню підготовку, а також специфіку кожної теми навчальної дисципліни дуже важко. Крім того, навчальний матеріал, викладений у підручниках та посібниках, не відтворює структуру науки в цілому. Навчальне забезпечення старого зразка містить в собі матеріал, який пояснює та диктує, або подає його навчальний зміст то у розгорнутому, то у згорнутому вигляді.

**Формування цілей статті.** Таким чином, щоб успішно керувати самостійною роботою студентів, динамікою формування її складових компонентів, необхідно чітко уявляти місце і призначення індивідуальних навчально-дослідних завдань.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Впровадження у процес навчання кредитно-трансферної системи організації навчального процесу дозволяє підвищити мотиваційну функцію і активність студентів у сприйманні та закріпленні знань. Удосконалення організації самостійної роботи студентів є однією із основних проблем, яку вирішують викладачі при викладанні предмету. У структурі навчального навантаження студента за системою ECTS самостійна робота розглядається також як один з основних компонентів навчальної діяльності і повинна займати значну частину його навчального навантаження.

Як відомо, самостійна робота студентів має великі педагогічні можливості у підвищенні ефективності процесу навчання. Вона є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для як найповнішої реалізації творчих можливостей студентів, вчитися в оптимальному для кожного студента режимі і темпі за індивідуальним графіком роботи, виступає як необхідний компонент кредиту, якому відводиться 50-60% навчального часу залікових балів кредиту, і тому стає усвідомленою необхідністю для студента [3, 170]. Адже студенти, які прийшли у вищі навчальні заклади зі шкіл, в основному займалися механічним запам'ятовуванням фактів, термінів, формул. Вони не знають, що робити зі своїми знаннями. Завдання викладача при вивченні методики викладання математики – сформувати у студентів компетенції, необхідні для успішної роботи в майбутньому.

При включенні самостійної роботи, а саме використання ІНДЗ, як одного із засобів організації систематичної роботи над розвитком студентів, під час вивчення курсу методики викладання математики розв'язуються такі важливі завдання, як:

- розвиток умінь працювати з науковою, інформаційно-науковою, популярною, методичною літературою;
- розвиток навичок самостійної роботи (самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, тощо та практичне застосування знань студента з навчального курсу);
- формування умінь правильно складати план змісту матеріалу, що вивчається, конспектувати його;
- розвиток дослідницьких умінь студентів;
- формування умінь робити узагальнення та висновки;
- активізація пізнавальної діяльності.

Зміст індивідуального навчально-дослідного завдання – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому. Для формування вчителя, який буде працювати творчо, в курсі методики викладання математики в початкових класах ми широко використовуємо ІНДЗ різного змісту відповідно до індивідуальних особливостей студентів, зокрема:

- 1) завдання для формування умінь проводити порівняння різних методичних підходів до розв'язання того чи іншого питання методики навчання математики (див. таблицю № 1);
- 2) завдання, призначенням яких є перевірка рівня усвідомленості теоретичних знань (див. таблицю № 2);
- 3) завдання на застосування одержаних знань, умінь і навичок (див. таблицю № 3);
- 4) завдання для формування умінь творчо застосовувати набуті знання (див. таблицю № 4) тощо.

Таблиця № 1.

**Завдання для формування уміння проводити порівняння різних методичних підходів до розв'язання того чи іншого питання методики навчання математики**

№ з/п	Назва, коротка характеристика змісту і вимог до виконання, теоретико-методичне обґрунтування	Орієнтовна кількість годин для виконання
1.	Проведіть порівняльний аналіз таблиць в підручниках математики для різних класів чотирирічної початкової школи.	2
2.	На основі аналізу підручника з математики для 3 класу і методичних посібників для вчителів проведіть класифікацію усних прийомів обчислень концентру "Тисяча" спочатку за зовнішнім виглядом чисел, а потім за теоретичною основою, що лежить в основі обчислювальних прийомів.	3
3.	Проаналізувавши методичні посібники для вчителів, з'ясуйте: яка мета розгляду вправ на порівняння чисел, числа і виразу, двох виразів?	2

Таблиця № 2.

**Завдання, призначенням яких є перевірка рівня усвідомленості теоретичних знань**

№ з/п	Назва, коротка характеристика змісту і вимог до виконання, теоретико-методичне обґрунтування	Орієнтовна кількість годин для виконання
1.	Підберіть репродуктивні методи навчання для засвоєння учнями одного з табличних випадків арифметичних дій.	2
2.	Підберіть у методичній літературі приклад використання наочних методів навчання при вивченні геометричного матеріалу.	2
3.	На основі аналізу системи вправ підручника та методичних посібників для вчителів виписати по аналогії з дією множення вправи, які використовуються для формування конкретного змісту дії ділення та описати методику роботи з кожною із них.	3
4.	Опишіть різні варіанти ознайомлення учнів з прийомом обчислень у випадках виду 60:30.	2
5.	На основі аналізу підручників з математики для 1 та 2 класів визначить, які види задач пов'язаних з формуванням уявлень учнів про ціну, кількість і вартість, є в них.	2
6.	Складіть математичний диктант на формування уявлень про вирази на дві дії першого і другого ступенів, знаходження числових значень яких спирається на правила порядку виконання арифметичних дій.	2

Таблиця № 3.

**Завдання на застосування одержаних знань, умінь і навичок**

№ з/п	Назва, коротка характеристика змісту і вимог до виконання, теоретико-методичне обґрунтування	Орієнтовна кількість годин для виконання
1.	Підготуйте особистісно-орієнтоване домашнє завдання для учнів 3 класу.	2
2.	Описати методику роботи з ознайомлення учнів із таблицею віднімання.	2
3.	На основі аналізу нині діючих підручників визначити систему вправ, яка використовується для формування уміння виконувати алгоритм письмового віднімання та опишіть методику роботи над кожною вправою.	3
4.	Підготувати фрагменти уроків з ознайомлення школярів з письмовими прийомами додавання і віднімання трицифрових чисел, передбачивши в них відповідно до індивідуальних особливостей учнів не менше двох варіантів особистісно-орієнтованого пояснення.	3
5.	Підготувати особистісно-зорієнтовані фрагменти уроків при введенні випадків множенні і ділення: 300000:1000, 2000•4, 6000:3, 12000•3, 84000:2.	2
6.	Підготувати особистісно-орієнтований фрагмент уроку, на якому учні ознайомлюються із задачами на збільшення чи зменшення числа на кілька одиниць.	3

Таблиця № 4.

**Завдання для формування уміння творчо застосовувати набуті знання**

№ з/п	Назва, коротка характеристика змісту і вимог до виконання, теоретико-методичне обґрунтування	Орієнтовна кількість годин для виконання
1.	На основі аналізу підручника та методичних посібників для вчителів виписати систему вправ, які використовуються для формування уявлень учнів про дію віднімання.	2

2.	Опишіть різні варіанти введення одного з усних прийомів додавання і віднімання багатоцифрових чисел відповідно до індивідуальних особливостей учнів класу.	2
3.	На основі аналізу системи вправ підручника “Математика 4” виписати завдання для письмового додавання і віднімання абстрактних багатоцифрових чисел і розробити різні варіанти роботи з однією із них для різних за індивідуальними особливостями учнів.	2
4.	Підготуйте фрагменти уроків, на яких з використанням особистісно-орієнтованого підходу ознайомлюватимемо учнів з такими випадками письмового ділення на одноцифрове число: 34104:6, 148460:4, 12282:6, 67000:5, 10032:3, 282024:6, 656024:8, 60006:3, 540042:3•2.	3
5.	Підібрати у діючих підручниках з математики для початкових класів по одній вправі кожного виду для підготовки дітей до ознайомлення з простими текстовими задачами на множення і ділення та підготувати особистісно-орієнтовані фрагменти уроків, на яких вони вводяться.	3
6.	Розробіть особистісно-орієнтовані фрагменти уроків для розв’язування з учнями наступної задачі: “У гаражі стояло 13 автомобілів. 7 автомобілів виїхало. Скільки автомобілів залишилось у гаражі?”.	3

**Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.** Загально визнано, що міцність знань, умінь і навичок досягається у процесі самостійної роботи. Саме тому, якщо ми хочемо підготувати спеціаліста, який би був конкурентноздатним на ринку праці, вмів підходити до розв’язування поставлених задач творчо, орієнтувався в інформаційному просторі, необхідно під час навчання у ВНЗ привчити студента проявляти власну ініціативу у навчанні, самостійно оволодівати новими надбаннями світової науки, тобто навчатися протягом всього життя.

Для виконання поставлених завдань потрібні нові підходи до організації самостійної роботи майбутніх спеціалістів. Одним із варіантів реалізації вказаних завдань є використання ІНДЗ при організації самостійної роботи в умовах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу. Не випадково за такого підходу навчальними планами ВНЗ на самостійну роботу студентів відводиться значна частина часу.

Результати проведених досліджень свідчать, що в умовах кредитно-трансферної системи організації навчального процесу ІНДЗ є доцільною складовою навчального процесу у ВНЗ, забезпечують повноцінне засвоєння передбаченого програмою навчального матеріалу шляхом самостійної роботи, дають можливість одержання додаткової наукової інформації, сприяють самоосвіті, що детермінує підготовку висококваліфікованого фахівця майбутнього.

Разом з тим, вимагають подальших досліджень питання моніторингу часу на виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, їх підбору відповідно до індивідуальних потреб студента з точки зору розвитку тих чи інших умінь і навичок тощо.

#### ЛІТЕРАТУРА

1. Болубаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах / Я.Я. Болубаш. – К.: ВВП «Компас», 1997. – 36 с.
2. Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті. – К., 2001. – С. 4.
3. Степко М.Ф. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу: документи і матеріали (травень-грудень 2004р.) / М.Ф.Степко [та ін.]; за ред. В.Г. Кременя. – К. – Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2004. – Ч.2. – 202 с.
4. Тovaжнянський Л.Л. Нове покоління навчальних планів в умовах входження України до Болонського процесу / Л.Л. Тovaжнянський, Є.І. Сокол, Б.В. Клименко // Збірник наукових праць. – Харків, 2000. – 48 с.

#### **Э.О. СИЛКОВА. ПРИМЕНЕНИЕ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ ЗАДАНИЙ ДЛЯ СТУДЕНТОВ В ПРОЦЕССЕ ИЗУЧЕНИЯ МЕТОДИКИ ПРЕПОДАВАНИЯ МАТЕМАТИКИ В НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЕ**

*Резюме.* В этой статье рассматриваются аспекты использования индивидуальных учебно-исследовательских заданий при организации самостоятельной работы студентов в процессе изучения методики преподавания математики в начальной школе.

**Ключевые слова:** самообучение, индивидуальные научно-исследовательские задания, методико-математическая подготовка, кредитно-трансферная система организации учебного процесса.

#### **E.O. SILKOVA. APPLICATION OF AN INDIVIDUAL PRACTICE AND RESEARCH TASKS FOR STUDENTS IN THE PROCESS OF METHODOLOGICAL MATHEMATICAL PREPARATION OF THE PRIMARY SCHOOL**

*The summary.* The article deals with the aspects of the usage of the individual practice and research tasks while organizing the students' individual work in the process of methodical mathematical preparation of the primary school future teaches.

**Key words:** individual work, the individual practice and research tasks, methodical mathematical preparation credit transfer educational system.

Одержано редакцією 17.01.2014 р.

## ЗМІСТ

<b>ПЕРЕДМОВА.</b> .....	3
<i>Малафійк І.В.</i> Актуальні проблеми сучасної дидактики в площині системного підходу. ....	4
<i>Литвиненко С.А.</i> Використання воркшопів у підготовці майбутніх психологів до професійної діяльності. ....	10
<i>Вихрущ В.О.</i> Підручник для вищої школи як комплексна інформаційна модель підготовки майбутнього учителя: проблеми онтодидактики. ....	12
<i>Безкоровайна О.В.</i> Пріоритетні тенденції розвитку методики викладання іноземних мов та культур в контексті особистісно орієнтованого підходу. ....	17
<i>Богачик М.С.</i> Розвиток соціокультурної компетентності студентів-філологів засобами інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання англійської мови. ....	21
<i>Грицай Н.Б.</i> Методичні компетенції майбутніх учителів біології. ....	24
<i>Кизенко В.І.</i> Варіативна складова змісту освіти в контексті диференціації навчання. ....	27
<i>Корчагіна Г.С.</i> Розвиток пізнавального інтересу майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової підготовки. ....	31
<i>Краєвська О.Д.</i> Обґрунтування специфічних дидактичних принципів формування комунікативної компетентності майбутніх менеджерів-аграріїв. ....	34
<i>Красовська О.О.</i> Принципи відбору та структурування змісту професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій. ....	37
<i>Мардарова І.К.</i> Особистісно-орієнтоване навчання студентів засобами комп'ютерних технологій. ....	40
<i>Міськова Н.М.</i> Сучасні технології навчання математики у підготовці студентів педагогічних факультетів. ....	43
<i>Пододіменко І.І.</i> Форми та методи організації навчання бакалаврів комп'ютерних наук у педагогічному процесі вищої школи Японії. ....	46
<i>Полюхович Н.В.</i> Створення та запровадження педагогічних програмних засобів у навчальний процес. ....	48
<i>Романишина Н.В.</i> Філософські засади вивчення української новелістики студентами філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. ....	51
<i>Тимчук Л.І.</i> Теоретичні основи дидактики дорослих: історико-педагогічний спадок і сучасні інтерпретації. ....	55
<i>Астафьева Л.С.</i> Особливості виховної системи багатонаціональних вищих навчальних закладів Росії. ....	60
<i>Бандура Р.Р.</i> Аспекти інтегративного навчання дітей з особливими потребами в загальноосвітній школі. ....	62
<i>Войтович О.В.</i> Емоційна компетенція у структурі професійної підготовки вихователя дошкільного закладу. ....	65
<i>Голуб Т.П.</i> Інтегративний фактор у професійній підготовці майбутніх фахівців технічних спеціальностей: досвід Німеччини. ....	67
<i>Давидюк І.В.</i> Професійно-педагогічна підготовка вчителів початкових класів до організації оздоровчо-спортивної роботи з учнями. ....	71
<i>Заглинська Л.В., Лукомська О.І.</i> Економічна освіта в контексті інвестиційних процесів в галузі. ....	73
<i>Кашуба А.А.</i> Проблема агітації та пропаганди фізичної культури і спорту для студентів педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету. ....	76
<i>Кіндрат В.К.</i> Технологія формування національної свідомості студентів вищих навчальних закладів (ментальний компонент). ....	79
<i>Княжева І.А.</i> Діагностика ціннісно-мотиваційного компонента методичної культури майбутніх викладачів вищої школи спеціальності «Дошкільна освіта». ....	83
<i>Косарева Г.М.</i> Підготовка майбутніх вихователів до впровадження інклюзивних форм навчання в освітню практику. ....	87
<i>Янциур М.С.</i> Підготовка майбутніх учителів технологій до читання курсу «Людина і світ професій» на основі інформаційно-комунікаційних технологій. ....	90
<i>Герасименко О.А.</i> Дидактичні особливості використання наочності в процесі вивчення дисципліни «Практикум в навчальних майстернях з художньою обробкою матеріалів». ....	102
<i>Кострубська Т.В.</i> Теоретичні засади підготовки майбутніх судноводіїв до використання копінг-стратегій у професійній діяльності. ....	106
<i>Лавор О.Ф.</i> Особливості розвитку професійної компетентності сучасного вчителя. ....	109
<i>Балалаєва О.Ю.</i> Еволюція поняття «електронний підручник». ....	113
<i>Фещук Ю.В.</i> Бланк-конспект лекцій з нарисної геометрії як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів. ....	117
<i>Мосіюк О.О.</i> Структура кейсу для підготовки майбутніх учителів математики до інноваційно-дослідної діяльності. ....	119
<i>Осіпчук Н.В.</i> Розвиток мовної підготовки студентів вищих технічних навчальних закладів у радянський час. ....	122
<i>Очеретна О.Ю.</i> Аналіз феномену «акмеологічна культура студентів вищих технічних навчальних закладів» як об'єкта наукових досліджень. ....	126
<i>Падалка О.І.</i> Виявлення сформованості пріоритетних педагогічних цінностей майбутніх вихователів у процесі професійної підготовки. ....	130
<i>Полюхович (Горбачевська) Л.Д.</i> Аксіологічне наповнення методичної спадщини Бориса Степанишина. ....	133
<i>Раскалінос В.М.</i> Характеристика моделі формування рефлексивної компетентності майбутніх соціальних педагогів. ....	139
<i>Сидорчук Н.Л.</i> Педагогічна рефлексія як вияв творчого потенціалу особистості педагога. ....	142

<b>Совгар О.М.</b> Вклад українських педагогів кінця XIX початку XX ст. в розвиток сучасної науки про виховання людини (на прикладі діяльності Юліана Романчука). .....	146
<b>Трофимчук А.О.</b> Роль науково-технічної творчості в процесі фахової підготовки майбутнього вчителя технології. ....	148
<b>Тюска В.Б.</b> Творча самореалізація студентів у процесі клубної діяльності. ....	152
<b>Федосова І.В.</b> Формування студентського контингенту вищих технічних навчальних закладів (кінець XIX – 30-ті роки XX століття). ....	156
<b>Фурса О.О.</b> Професійна підготовка дизайнерів у контексті неперервної освіти. ....	161
<b>Яковичина Т.В.</b> Теоретичні основи формування педагогічної творчості в умовах вищої школи. ....	165
<b>Лісова С.В.</b> Професійна підготовка вчителя як умова забезпечення якісної освіти для всіх. ....	169
<b>Дупак Н.В.</b> Система забезпечення якості вищої освіти у країнах Західної Європи й США. ....	173
<b>Казначеева Л.М.</b> Формування культури міжособистісного спілкування студентів у процесі вивчення дисципліни “Тренінг ділових комунікацій”. ....	179
<b>Олійник Л.В.</b> Методика констатувального експерименту навчання військово-спеціальних дисциплін магістрів військово-соціального управління на засадах компетентісного підходу. ....	182
<b>Козяр М.М.</b> Інноваційні підходи до формування графічних знань із побудови зображень у майбутніх фахівців технічної галузі під час вивчення нарисної геометрії та інженерної графіки. ....	186
<b>Кочубей А.В.</b> Інтеграція як ефективне методичне явище в процесі підготовки студентів технічного вищого навчального закладу. ....	190
<b>Дмітренко Н.Є.</b> Застосування інформаційно-телекомунікаційних технологій у процесі інтеграції навчання в інформаційному суспільстві. ....	193
<b>Сілкоча Е.О.</b> Застосування індивідуальних навчально-дослідних завдань для студентів у процесі вивчення методики викладання математики у початковій школі. ....	196
<b>Кузьмук Л.І., Анікіна О.П.</b> Виховання толерантності у старших дошкільників. ....	200
<b>Казанцева Л.І.</b> Культурологічний підхід до навчання дошкільників української мови в полікультурному просторі південно-східного регіону. ....	203
<b>Гушак Ж.М.</b> Впровадження професійно зорієнтованого тренінгу майбутніх педагогів у систему викладання навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності». ....	210
<b>Відомості про авторів</b> .....	213